

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .
Numărul de zi pentru Româria și străinătate pe an 40 franci.
Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapoiază.

Suntem gata!

București, 15 Octomvrie v.

Ziarele de aici, cât și cele din străinătate s'au ocupat, cu ocazia recentului conflict balcanic, cu toate popoarele, cari ne înconjoară. Diferitele lor mișcări, pregătirile lor au fost înregistrate, au fost comentate. S'au spus păreri despre forța lor, s'a arătat numărul de oameni, de cari dispune într'un eventual război.

Ceeace a făcut să se vorbească de neamurile, cari ne înconjoară a fost în mare parte și atitudinea lor gălăgioasă, provocatoare de multeori, deoarece toate se știau apărute de puternica Rusie. Despre România nu s'a vorbit atâta. Și nu s'a vorbit, pentru că bărbații noștri politici nu au veleități războinice. Fiecare știe să prețuiască binefacerea păcii, care garantează dezvoltarea pe toate terenele a unui popor. N'au vorbit străinii de noi. Și poate a fost mai bine că nu s'a dat nimica în vileag. A fost mai bine că străduințele și pregătirile noastre au fost acoperite de vălul cumintei tăceri.

Căci, deși nu s'a făcut sgomot, în România s'au făcut de mult pregătirile pentru orice eventualitate. Provocărilor venite de la unii vecini inconștienți nu li-s'a răspuns cu vorbe. Agitațiilor în contra noastră a avut aparența că nu le dăm nici o importanță. Se părea că România nici nu se gândește la nimica. În tăcere însă se lucra. Și se lucra cu stăruință și cu îngrijorare față de viitorul acestei țări, dela a cărei mărire și fericire își așteaptă atâți fii

oropsiți ai unui neam nobil mântuirea lor. Se lucra cu entuziasm, mai ales la organizarea și echiparea armatei, scutul și mândria țării. Relele și lipsurile observate la această instituție au fost îndreptate. S'au înființat regimente noi, s'a dat o deosebită atențiune instrucției, s'a introdus frumosul spirit al camaraderiei și încrederei între ofițer și soldat. În ce privește cultivarea sufletului soldatului român, azi, grație elementelor noi din ofițerime, fiecare soldat este conștient de chemarea lui. Iși dă seama de încrederea ce și-a pus-o țara în el. Știe că dela vitejia lui atârnă viața unui popor întreg.

Așa s'a procedat în România. Și s'a procedat bine. Iar acum când provocările vecinilor iubitori de zarvă au ajuns prea departe, când lumea se întreba îngirjorată ce vom face în cazul izbucnirii unui război, din partea celor ce sunt în măsură a cunoaște forțele materiale și morale de cari dispune armata română, s'a răspuns cu un ton energic, hotărât și demn: *suntem gata!*

Puține sunt popoarele, cari să poată răspunde astăzi așa cum s'a răspuns aici, cu hotărâre și demnitate: Suntem gata. Iar acest răspuns s'a dat în ziarul oficios al guvernului român. Iată ce cetim în „Epoacă” ziar, ale cărui legături strânse în deosebi cu ministerul actual de război sunt cunoscute:

„Da suntem gata.

„Suntem gata cu o armată de peste 300.000 oameni, armată numai de întâia și a doua linie, din care întâia linie dă 150.000. Suntem gata cu echipamentul și munițiunile! Suntem aproape gata

cu armamentul, căci numai oarecare completare în materialul artileriei ne mai trebuie. Suntem gata cu instrumentele complimentare de organizare, care, asigură armatelor puțința de a intra cu izbândă în luptă.

„Astăzi au manevrat în Moldova 40.000 oameni și au manevrat în condițiuni superioare, așa cum manevrează armatele cele mai bune ale Europei. Mâne, de va fi nevoie, această armată va ști să se illustreze și pe alte câmpuri.

„In sfârșit avem nemărginita satisfacție că, uitând o clipă celelalte preocupări politice putem da țării o veste atât de mulțămitoare. După ani de jertfe și de muncă, România are o armată de care se poate mândri și pe care se poate bizui”.

Se poate să nu tresalte de mândrie inima fiecărui român la acet răspuns? E foarte firesc entuziasmul, ce l-a produs în țara întreagă o declarație atât de categorică. E foarte firească încrederea ce a început să înflorească în toate inimile. Suntem destul de puternici, destul de bine pregătiți ca să punem în respect pe toți gălăgioșii, cari ca faimosul Spiridonovici, își închipuiau că vre-o câteva cete de voluntari ruși sunt în stare să ne intimideze. Suntem gata, suntem pregătiți și o spunem aceasta cu toată tăria.

Toate ziarele, fără deosebire de partid, au primit cu satisfacție răspunsul guvernului român. Toți recunosc că la armată s'a muncit mai mult și mai stăruitor. De altfel toate guvernele și-au îndreptat privirile în primul rând asupra armatei. De multe ori se auzeau glasuri, cari cărteau împotriva budgetului prea ridicat al acestei instituțiuni. Astăzi însă, când nu știm ce ne poate aduce ziua de mâne, vedem că protestele nu au fost întemeiate. Azi sun-

Discursul ministrului Arion,

rostit la serbările universității din Iași.

Sire,
Doamnă,
Altețe Regale,
Domnilor,

Universitatea întemeiată sub cel din urmă Domn al țării, Domnul Unirii, sărbătorește azi cincizeci de ani de existență sub cel dintâi Rege, Regele independenței și al măririi noastre naționale.

Serbarea de astăzi trebuie să-și găsească un răsunet în inima ori căruia Român, căci pe pământul românesc ea este cea mai mare solemnitate ce a avut-o până acum ideea, cugetarea, sentimentul național, care-și găsească expresiunea lor cea mai înaltă în studiile universitare.

Universitatea reprezintă unul din acele interese permanente ale țării, la care toate guvernele și toate partidele aduc prinosul muncii lor, ferite când acea muncă dă roade prielnice.

Creațiunea universității a doua zi de Unire era și dânsa un semn al timpurilor, al năzuințelor cari încălzeau atunci toate inimile. Fără o cultură superioară, scopul chiar al Unirii ar fi fost zădărnice. Cum s'ar fi putut naște altfel o Românie care nu numai să se impună atențiunei europene civilizate, dar care să dobândească un rol în civilizațiunea europeană? De aici se vede măsura cea mare a primei universități române; universitate a Unirii, ea trebuia să consacre prin cultura științei aspirațiunile la o viață modernă a unei întregi națiuni.

Negreșit începuturile au fost modeste; de abia licărea o lumină universitară cu un număr insuficient de profesori și cu un număr mai insuficient de elevi.

Dar cu cât trebuințele chiar de stat modern urmau să fie satisfăcute de oameni mai bine pregătiți, studiile superioare devin din ce în ce mai indispensabile și setea de știință crește.

Repede s'au realizat progrese mari și facultățile noastre au răspândit peste țara întreagă oameni, cari îi aduceau servicii destoinice; juriconsulți, medici, ingineri, profesori, cari înălțând funcțiunea lor, înălțau și nivelul general al culturii din țară.

Dar, nu atât în răspândirea de diplome și de grade stă rolul unei universități. Universitatea reprezintă creșterea unei națiuni. Munca ei cerebrală trebuie să îmbrățișeze tot domeniul cugetării și al ideii și cu cât în acest domeniu se va ridica mai sus, cu atât lumina pe care o va răspândi va merge mai departe.

Pe culmea munților privirea se pierde în orizontul nemărginit, pe culmea gândirii mintea se pierde în infinitul științei.

În această direcțiune trebuie să lucreze universitățile noastre. Lor le este dat să facă legătura puternică într'o civilizațiune născândă ca a noastră, cu civilizațiunile vechi și puternice ale occidentului. Știința este astăzi una din bazele solidarității omenești.

Ce vom zice dacă din acest punct de vedere vom privi cei 50 de ani de existență ai universității din Iași?

Sunt două măsuri: una a aspirațiunilor noastre; cealaltă a posibilităților.

Cu cea dintâi noi nu putem, nu trebuie să măsurăm realitățile vieții. Fatal ea le întrece, căci aspirațiunile tind către un ideal, care rareori se poate întrupa pe pământ.

Dacă activitatea universității din Iași o vom măsura posibilității, noi trebuie să fim mulțumiți, noi trebuie să fim mândri. Cu mândrie ne reamintim că în domeniul științei prof. Cobălcescu descoperi savanților colțul de pământ, care-i era scump, țara lui, și alcătui cu atâta pricepere descrierea geologică a Carpaților care a rămas elasică. El a creat știința pământului țării noastre în geologie și geografie și toți aceia care i-au urmat se pot și astăzi cu folos inspira dela dânsul.

În domeniul literilor cine nu-și aduce aminte cu venerațiune de numele lui Conta? În studiile sale de filosofie el a provocat amirațiunea tuturor cugetătorilor. Filosoful francez Bornier îl numește unul din cugetătorii cei mai profunzi ai omenirii. Filosoful german Büchner autorul „Forței și Materiei” are pentru dânsul cuvinte de mare laudă.

Ei au desprins primele raze de glorie pentru a le revărsa asupra Universității.

Sire,
Doamnă,
Altețe Regale,

Ceea ce face intensitatea vieții științifice, este lupta de idei. Grație acestei lupte se creiază în universități doctrine, cari ajung să se impună ca adevăr.

Până iese la lumină adevărul trebuie cernut prin mințile celor care știu, a acelor cari vor să

tem gata, grație jertfelor cari s'au adus pentru mândria și scutul neamului nostru. Și azi avem în suflete siguranța, căci știm ce vom opune ori cărei încercări ostile din partea ori căruia dușman. Astăzi când batalioanele trec cântând în marș:

Brațul nostru înfrunța-va
Chiar și trăsnetul cerese
Și măreț în lupte sta-va
Steagul nostru românesc,

știm că în cântecul lor este un adevăr, ce nu poate fi contestat de nimeni.

Și este bine că a venit chiar acum acest răspuns din partea României. În timp ce în țară și de sigur și la Români aflători afară de hotarele regatului, acest răspuns a produs atâta satisfacție, la vecini pare a fi produs mult sânge rău. Pofta lor de vorbă și amenințare a scăzut în mod simțitor. Au luat cu amărăciune notă de cele scrise în ziarul oficios și au conținut cu agitația. În ultimele două zile — dela apariția articolului în „Epoca” — știrile sosite din Bulgaria sunt cu totul altfel. Dispoziția de luptă a celor groși la cîafă a scăzut. Și ziarele lor nu mai amintesc de Dobrogea, nici nu mai au cutezanța să amenințe că România va avea soarta Poloniei.

Căci, cu toate eforturile ce le-ar face Bulgarii, ei nu vor putea mobiliza peste 160,000 oameni, pe cari însă nu i-ar putea prevedea cu armele și munițiile soldaților români. Unde mai adăogăm că ofițeria lor nici pe departe nu se poate asemăna cu a României. Increderea ce ar avea-o în ajutorul Rusiei, este astăzi ca și totdeauna, foarte șubredă. Căci un fel se luptă soldatul conștient că luptă pentru libertatea țării și a neamului său și alta este dispoziția gălăgioșilor, cari, fac pe generoșii și vin să lupte pentru alții, pe când ei acasă sunt sub jugul întunecului și al celui mai nesuferit despotism.

De altfel, de când au văzut că nici Turcii nu se lasă intimidați, ci mobilizează armata la granița bulgară, simpaticii vecini,

cari au cheltuit așa de puțină energie și sânge pentru independența lor par a fi renunțat și la pretenții față de Turcia.

Acelaș lucru se poate spune despre Sârbi. De unde până de curînd și de aici se auzeau glasuri în contra Românilor și se cereau măsuri în contra pașnicei populațiuni românești, care de veacuri își duce traiul amărît în această țară ucigătoare de regi, acum ziarele lor tac. Și vor trebui să tacă. Pentru că Românul știe să răspundă cu fapta. Pentru că noi suntem gata.

Contele Aehrenthal pleacă. „Deutsches Tageszeitung” a publicat zilele aceste următoarele informații, cari au stârnit atenția deosebită a cercurilor politice din monarchie:

Încă din primăvara trecută se lansaseră diferite versiuni asupra apropiatei plecări a ministrului comun de externe, contele Aehrenthal. Pe atunci se aminteau chiar cu deplină siguranță câteva nume de bărbați meniți să primească moștenirea ministrului de externe. În urmă însă ministrul a plecat pentru mai multă vreme în concediu — sub aparența sănătății sdruncinate, de fapt însă pentru a se potoli sgomotul ridicat în jurul numelui său — și lumea a revenit la ordinea zilei.

Evenimentele zilelor din urmă au hotărât însă pentru totdeauna soarta ministrului de externe, căci astăzi situația lui e mai dificilă decât oricând și probabil portofoliul va fi trecut încă zilele aceste urmașului său. Contele Aehrenthal recunoscând atmosfera imposibilă în care se mișca, a încercat mereu să-și asigure o retragere cinstită, mai ales după conflictul pentru Novibazar și procesul Friedjung și acestor svârcoliri desnădăjduite și de atribuit și duplicitatea sa manifestată în chestia facultății de drept a Italianilor. Tendința lui era să-și câștige simpatia Italiei, dar în aceeași vreme să-și poată menține și pe cele ale Germanilor. De aceea acum în urmă, când flota Italiei manevra pe coastele de apus ale peninsulei balcanice manifestând o țință care putea primejdui starea faptică și viața supușilor monarhiei din provinciile anexate, când toată lumea cerea trimiterea unei escadre pentru apărarea intereselor Austriei, contele Aehrenthal a rămas impasibil. De aceeaș duplicitate s'a făcut vinovat și în conflictul franco-german din urmă și s'a espus pentru maghiarofilul Schönaich, fiindcă înțelegea că prăbușindu-se ministrul de război, îl va țări și pe el în aceeaș soartă.

Italia însă nu s'a sinchisit de gudurările lui Aehrenthal, iar ca sfârșit vine moștenitorul și cu o lovitură dibace îi încurează toate cărările, lăsându-i una singură, care duce în acelaș loc, de care ministrul vrea să se scape cu orice preț.

Ziarul „Deutsches Tageszeitung” dă ca sigură apropiata lui plecare. Asupra celui ce o să vină, nu se știe însă nimic sigur; dacă totuși se vor putea acredita șvonurile de astăprimăvară cari circulau în legătură cu numele contelui Berchtold și a ducelui de Lichtenstein, cel întâ par'că ar avea mai mulți sorți de izbândă.

Misiunea română la desvălirea monumentului împărătesei Elisabeta în Cernăuți. Ni-s'annunță din Cernăuți: Misiunea specială trimisă de regele Carol la serbările de aici, compusă din dd. Grecianu, fost ministru, primar al Iașilor și căpitanul Negruzzi a sosit Sâmbătă după amiază aici. Misiunea a fost primită la stația de graniță Ișcani, de un comitet de onoare compus din baronul Wessely, funcționar al guvernului din Bucovina, de locotenentul de hulani Forster, de șeful districtului Suceava, von Tarangoul, care a salutat misiunea română în numele guvernatorului Bleyleben.

Arhiducele Leopold-Salvator a sosit la oraș după amiază spre a reprezenta pe împăratul Francisc Iosif la inaugurarea monumentului împărătesei Elisabeta, care se va face mâine.

Misiunea română a salutat la gară pe arhiducele Leopold-Salvator în numele regelui Carol. Arhiducele a primit misiunea română în audiență la ora 4 și 45 după amiază.

Seara, la prînz la guvernatorul Bucovinei, d. Bleyleben, au asistat arhiducele, misiunea română, șeful administrației autonome, d. Hurmuzaki, Wassilko, mitropolitul de Repta, primarul Furth, generalul de divizie Leopold Kolosvary, președintele tribunalului Leopold Cornizchi etc.

Arhiducele a închinat pentru regele României, mulțumindu-i în mod viu pentru trimiterea misiunii ceea-ce e o probă nouă de strînsă amicitie ale celor două dinastii.

Apoi d. Greceanu, fost ministru, a băut în sănătatea împăratului Francisc Iosif.

Ședința Camerei. Ca și săptămîna trecută, și ședința de azi a început și s'a sfârșit cu votări nominale, cari se vor continua și mâine.

În culoare a fost viu comentată declarația deputatului Désy Zoltán (fost secretar de stat), că partidul kossuthist va continua obstrucția alturi de justhiști.

știe. Aceasta nu se face fără greutate, fără obstacole de tot felul.

Aici la Iași a fost o luptă de idei interesantă, mai mult decât ori care alte, aceea a readucerii limbei noastre la expresiunile, la formele cari se adoptau mai bine minței și sufletului neamului nostru.

Limba este un instrument pentru gândire. Pe un instrument falșificat nu poți exprima bine nici ideea, nici emoțiunea. O limbă stricată poate strica cugetarea; exagerată și pretențioasă ea poate exagera fără rost ideea. Rupându-se firul adevărat al tradițiunii, cum era pericol să se rupă, se strică admirabila armonie, care există între toți cari vorbesc limbă românească.

De aci dela Iași, dela cugetarea limpede, dela iubirea ce era cu adevărat românească, consacrat de viața seculară a neamului nostru, a pornit adevărul, a pornit îndreptarea cea sănătosă. Din tufișurile întunecoase în care rătăcea limba noastră ea a fost readusă în calea largă a vieții naționale! Și nu este o mică glorie pentru universitatea din Iași că a scânteiat la o catedră a ei mintea senină și luminoasă a profesorului Titu Maiorescu.

În altă direcțiune cum s'ar putea trece cu vederea studiile conștiențioase și savante asupra petrolului ale profesorului Poni? El a zis ultimul cuvânt al științei în această privință și a făcut

cunoscut străinătății petrolul român, cu marile lui calități. Nu puțin a putut contribui la dezvoltarea tot crescîndă a mării noastre industrii. Îndoit serviciu adus țării pe teren cultural, pe teren industrial.

Timpul pe care nici știința, nici geniul nu-l pot ține în loc, timpul pe care munca pare că-l precipită și mai repede, a făcut să înceteze activitatea universitară și a profesorului Maiorescu și a profesorului Poni, nimic însă nu-i poate desprinde de mîntea universității din Iași, nimic nu-i poate depărta din sufletul ei!

În domeniul istoriei, pe care savanții noștri încă tineri o limpezesc, o precizează, o transformă, în ce privește țara noastră, profesorul Xenopol, s'a înălțat cătră principiile generale ale filosofiei istorice și a scris cartea sa Théorie de l'Histoire, care i-a deschis drumul Institutului Franței și al cursurilor la Collège de France și Sorbona, unde pentru întâia oară a răsunit în atențiunea savanților francezi vorba unui Român.

Aci în Iași s'a încenut și s'a continuat cu succes opera importantă a explicării codului civil român, atât de asemănat dar și atât de deosebit de Codul Napoleon.

Nu pot să nu zic un cuvânt și despre profesorii mai tineri. Cu câtă satisfacțiune constat că revistele de științe, cele mai cu renume din străi-

nătate, le sunt deschise. Numele lor stau acolo alături cu a celor mai de seamă celebrități europene și articolele lor sunt prețuite.

În chimie, în zoologie, în medicină, în filologie, în știința care mai mult pătrunde, se adaptează vieții moderne, în electricitate, profesorii noștri produc o mișcare, care începe să fie bine cunoscută în străinătate.

Aceste lucrări săvârșite până astăzi sunt o garanție pentru viitor. Noi vom merge tot mai înainte și tot mai sus.

„Crescit Eundo”, cu cât va pași mai mult în viață cu atât se va mări, cu atât să crească gloria universității din Iași. Fie savanții ei cât de cunoscuți, cât de glorioși! Gloria savanților se vară în patrimoniul național!

Nu poate fi altfel când ocrotirea și sprijinul, când pilda muncii ne vin de sus, când Majestatea Voastră a dat pentru instrucție fără să numere și asigurînd României prin sabie neatârănarea, i-a asigurat progresul cultural, răsplătînd pe toate căile munca și meritul! Când alături de Majestatea Voastră stă Maj. Sa Regina — a noastră — dar și Regina gândirei!

„Biruit-a gândul” a zis vechiul cronicar moldovean. Să biruiască gândul spre eterna mărire a patriei!

Fiți cu atențiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina „Déavidéki.”) — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, artistice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din „Tribuna” capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă!

Noul ministru de comerț. Deputatul Beöthy László, fost prefect al comitatului Bihor, a fost numit ministru de comerț.

Numirea aceasta s'a făcut la propunerea ministrului-președinte Khuen-Héderváry, care eri, Duminecă, a fost primit de Maj. Sa în audiență.

Noul ministru de comerț e unul dintre cei mai însuflețiți aderenți ai contelui Tisza.

Sfârșitul serbărilor din Iași.

Sborul lui Vlaicu.

Plecarea Familiei Regale.

Arad, 16 Octomvrie.

Mărețele serbări din Iași s'au terminat. A plecat și Curtea Regală și au părăsit orașul toți delegații Universităților străine și misiunile militare.

Înainte de plecare MM. LL. au asistat însoțiți de ministrii, și de toți oaspeții străini, la punerea petrii fundamentale a numeroase chilii la mănăstirea Cetățuia.

Aici de pe înălțimile Cetățuei, de unde se deschide admirabila panoramă a Iașilor, MM. LL. au privit magnificiul sbor al aviatorului Vlaicu. Aeroplanul se zăria ca un mic punct sburând de-asupra orașului. În clipa când și-a făcut apariția Vlaicu cu aeroplanul, ceea ce a stârnit ovații generale, Majestatea Sa a salutat de repetate ori cu entuziasm apropierea aeroplanului. Vlaicu execută mai multe splendide virajuri de-asupra mănăstirii la o înălțime de 50 metri salutând pe Suverani. M. S. Regina a răspuns agitând cu batista. Publicul i-a făcut enorme ovații.

În sborul de-asupra orașului Vlaicu s'a ridicat la o înălțime de 800 metri. Nu se poate descrie entuziasmul populației, ce se repercuta pe toate străzile ocupate de mulțime.

Solemnitatea dela Cetățuia.

Vineri la orele 11, s'a sărbătorit, cu multă solemnitate, punerea pietrei fundamentale la clădirea a numeroase chilii la mănăstirea Cetățuia.

La această solemnitate au participat Suveranii, întreaga familie princiară, reprezentanții țarului și împăratului Frantz Josef, dnii ministrii Marghiloman, Arion și Delavrancea, reprezentanții mai multor Universități străine, înalții demnitari și un numeros cler.

MM. LL. Regele și Regina au fost primiți de I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei. Numeroși episcopi, arhierii și săteni din împrejurimi au întâmpinat cu mult entuziasm pe Suverani.

După oficierea serviciului divin, Majestatea Sa a pus piatra fundamentală subscriind apoi, ca și toți cei prezenți, actul comemorativ.

Cu ocazia acestei vizite, diaconul Teodorit, dela mănăstirea Durău, a oferit, prin intermediul Mitropolitului, Principesei Elisabeta, o frumoasă icoană sculptată de el, și reprezentând coroana regală, iar în mijlocul ei chipul cuviosul Pimen.

Regele, admirînd darul, a intervenit la ministrul cultelor, ca diaconul Teodorit să fi trimis la Kiew spre a urma școala de sculpturi bisericești.

În urmă Suveranii au admirat de pe înălțimile Cetățuei panorama Iașilor, rămânând vizibil încântați.

În această clipă și-a făcut apariția Vlaicu cu aeroplanul său, ceea ce a stârnit ovații generale iar Majestatea Sa a salutat de repetate ori apropierea aeroplanului.

Vizitele familiei princiare.

Tot astăzi dimineața familia princiară a vizitat mănăstirea Golia și școala profesională de țesut, unde a fost primită de directoare și profesore.

Principesa Maria s'a interesat cu deosebire de lucrările elevilor.

Familia regală a vizitat după amiază școala de arte și meserii și expoziția de păsări.

M. S. Regele și moșiile casei Sf. Spiridon

M. Sa regele s'a întreținut ieri cu contele Kanarin, guvernatorul Basarabiei, asupra moșiilor casei Sf. Spiridon din acel ținut.

Se știe că guvernul rus proiectează să cumpere acele moșii.

Maj. Sa a arătat că ar produce o impresie dureroasă luarea moșiilor casei Sf. Spiridon și a cerut să i-se trimită contractele de arendare ale acelor moșii spre a le cerceta.

Masa regală.

La ora 1 s'a servit la palatul regal un dejun, la care au fost invitați toți membrii consiliului comunal, reprezentanții Țarului și împăratului Frantz Josef și mai mulți profesori universitari.

După masă, Majestatea Sa și-a exprimat încă odată adâncă mulțumire pentru entuziasmul cu care Ieșenii l'au primit.

Plecarea Familiei Regale.

La orele 4 și jum. un public numeros s'a îndreptat spre gară unde curînd, pe peron, se adunaseră toți fruntașii orașului.

Pe dealungul străzilor a staționat foarte multă lume.

Școlile erau deasemenia înșirate pe străzi.

La orele 5 fără 20 minute, familia regală a pornit spre gară, pentru a părăsi orașul.

În trecere spre gară, Suveranii au fost viu aclamați de public.

Pe peronul gării se aflau adunate aceleași persoane cari au asistat și la primirea suveranilor.

Suveranul s'a întreținut câțva timp cu misiunile străine și cu notabilii orașului.

Regele, adresându-se dlui Greceanu, primarul orașului, i-a mulțumit de frumoasa primire pe care a avut-o familia regală în Iași.

Regina, în cercul de doamne, cari îi ofereau buchete de flori, și-a exprimat de asemenea mulțumirea pentru primirea făcută, spunând că totul a fost ca un vis frumos.

S'a remarcat mult convorbirea cordială dintre principele Ferdinand și d. Al. A. Bădăreu.

Trenul s'a pus în mișcare fix la orele 5, în uralele generale.

CONVOGARE.

Aderenții partidului național român din comitatul Timișului sunt convocați la

adunarea poporală

care se va ține în comuna Chevereșul-mare, în 29 Octomvre 1911 st. n., Duminecă la orele 2 p. m. în piața dinaintea bisericii gr.-ort. române cu următoarea

ORDINE DE ZI

1. Situația politică generală.
2. Sufragiul universal.
3. Proiectele militare.
4. Propuneri, proiect de rezoluție.

Chevereșul-mare, la 1 Octomvre 1911 stil v.

Comitetul aranjator.

Ioan Pepa, protopresbiter în Buziaș, Ioan Nedelco, Dr. Victor Mercea, avocat, Alexandru Buibaș, Ioan Folca, Bojidar Moșorca, Stefan Moldovan, Ioan Russu, funcț. de bancă, George Lupaș, Ioan Barbosu, Moise Alexiu, Ilie Gherban, Avram Ciocoi, Aron Moise, Ioan Buliga, Alexandru Ioanovici, George Petrovici, Vasilie Ilie, Valeriu Petrovici, Stefan Cornel, Iosif Mercea,

Ioan Chișozan, preoți, Gheorghe Pârvu, Petru Savi, Vichentie Demenescu, Augustin Rufu, Ilie Bugariu, Simeon Paulescu, Valeriu Bălan, Iulian Cârnu, Ioan Gheția, Nicolae Creța, Pavel Bărbos, Iosif Jiveți, Ioan Breștin, Pavel Todorescu, Nicolae Micșia, Pavel Icob, George Breștin, Ioan Adam, Ion Jovinca, Pavel Bărbosu, David Blidariu, George Breștin, Ioan Ștefanescu, Ion Micșia, Ioan Sârbu, Trifon Micșia, Trifu Ștefanescu, Dionisie Bărbos, Nicolae Cerna, Pavel Ghercea, Simion Icob, Ioan Bărbosu, Pavel Ștefanescu, Ion Voina, Ioan Micșia, Trifu Roșu, Pavel Gercia, Ioan Barbosu, David Barbosu, Vichentie Gercia, Nicolae Blidariu, Nicolae Ionescu, Gaita Rămnețu, Iosif Gercia, Ion Ionescu, Nicolae Jivețiu, Ion Popovici, Iulian Jiveți, Iosif Ștefanescu, Nicolae Pisat, Bîntiu Constantin, Nicolae Moțocan, Draganescu, Constantin Selea, Nicolae Bîntiu, Petru Roată, Iosif Rămnețu, Trăilă Roată, Ion Miu, Pavel Roată, Petru Jucu, Constantin Savu, Gaitin Gherlea, Ioan Savu, Ioan Crista, Trăilă Savu, George Bută, Caicinescu Nicolae, Ioan Lața, Ioan Niamțu, Petru Draganescu, plugari. — Mai urmează alte 300—400 de iscălituri.

Ce-i cu tradarea?

— Un ecou. —

Brașov, 14 Octomvrie.

Nimic surprinzător în tăcerea organului autorizat, care nu are curajul să recunoască adevărul că pe nedreptul a adus „Tribunei” cea mai gravă învinuire, învinuirea *tradării*. Nimic surprinzător dacă judecăm lucrurile luând ca măsură atitudinea de până acum a organului autorizat ajuns pe mâinile dlui V. Goldiș. Surprinzător ar fi numai faptul că nu v'a răspuns numai decât a doua zi, făcându-vă *perfiți* și *infami*, fiindcă îndrăsniti să cereți, acum în vremi mai liniștite, dovedirea unor învinuiri grave.

„O nouă infamie” era doară singurul răspuns al organului autorizat la adresa ziarului „Tribuna”, de câte ori a publicat o somare la adresa cutărui fruntaș să dovedească calomniile ce a răspândit împotriva ziarului „Tribuna”.

Și câte vorbe și bârfeli nu s'au mai debitat la adresa acestui vechiu organ românesc! Și în scrisori, și cu graiu viu; și dela om la om, și în societăți mai mari. „Taine” mărunte cari „nu se pot publica în ziar”. Și vorbele acestea misterioase au avut efectul firesc de-a nedumeri multă lume. — o vreme oarecare. Căci șoaptele, oricât de pozitive și categorice ar fi, își pierd dreptul de-a fi crezute, îndată ce nu sunt sprijinite și de fapte și acțiuni vizibile.

Și atitudinea „Tribunei”, departe de-a sprijini aceste șoapte, a fost dimpotrivă cea mai clasică dovadă că tot ce se debitează la adresa „Tribunei” e numai minciună și calomnie.

Mai lunile trecute, când l'ați somat pe d. Dr. Teodor Mihali să dovedească ceia-ce a afirmat într'o societate românească din Brașov, anume că „Tribuna” și acum (Iulie 1911!) are legături cu Brote, — oare organul autorizat nu a răspuns cu învinuirea că săvârșiți „O nouă infamie?”

Și oare n'a fost tot „infamie” când a-ți constatat că articolul despre contele Ștefan Tisza, care l'a publicat „Tribuna” în anul 1903 (în câteva exemplare și în traducere ungurească) a fost scris și tradus de d. Vasile Goldiș. Și „Infamia” aceasta a fost cu atât mai mare, cu cât acuza că „Tribuna” a publicat și prin 1903 articole ungurești în favorul contelui Tisza — s'a publicat mai întâi în „Gazeta Transilvaniei”, apoi în broșura dlui Vaida, de unde a fost reprodusă de d. Goldiș în organul autorizat „Românul”.

Intr'adevăr, se poate închipui o mai mare „infamie” decât să dovedești că nu „Tribuna” a săvârșit traducerea de-a publica un articol ungurec despre contele Tisza — ci chiar omul care e atât de lipsit de caracter să ridice împotriva ta această acuză?

Nu poate fi, deci, nimic surprinzător în tăcerea de acum a organului autorizat la somarea cuprinsă în „Ce-i cu tradarea”. Noi Brașovenii cari îl cunoaștem de mult pe actualul conducător al organului autorizat, — deși, la început, nedumeriți pentru o clipă de apodicticitatea acuzelor ridicate împotriva „Tribunei” — ne-am convins că nu poate fi dreaptă o acuză de tradare națională pe care o ridică — Vasile Goldiș.

Cei cari au avut prilej să trăiască o vreme oarecare cu actualul director al autorizatului s'au ales în cele din urmă cu o pierdere și un câștig: au pierdut o nădejde frumoasă și au câștigat o experiență tristă.

Reacțiunea însă începe a se resimți. Și deși sunt unii și alții cărora le-ar fi plăcut mai mult dacă chestia lămuririlor nu s'ar fi reluat în publicitate, nu e nimeni (între cei ce judecă cu capul lor) să nu recunoască necesitatea de-a se face deplină lumină și de a se acorda cea mai desăvârșită rehabilitare „Tribunei” care a fost învinuită cu atâta nedreptate și patimă.

Iar dacă cercurile noastre oficiale n'au găsit încă curajul de-a recunoaște greșala păcătoasă a unora, viitorul apropiat îi va sili să o facă căci tot mai stăruitor se întrebă opinia publică românească: de ce se leagă comitetul central de niște oameni despre cari s'a dovedit că au calomniat și au ridicat acuze mincinoase împotriva celui mai românesc organ?...
Un cetitor.

Italia părăsită?

Un senzațional articol în „Berliner Tageblatt”.

Viena, 15 Octombrie.

Campania anti-italiană ce s'a desfășurat în timpul din urmă cu multă consecvență atât în ziarele din monarhie cât și — cu o tendință deosebit de agresivă — în cele din Germania, e pe cale acum să se concretizeze într'o faptă hotărâtoare, de urmări mari și aproape incalculabile pentru viitorul globului nostru. E vorba de o apropiată desfacere a Triplei Alianțe prin denunțarea convenției cu Italia și de o restaurare a Triplicei prin tragerea Turciei în sfera ei de interese.

Inițiativa acestei mari schimbări în constelația forțelor în Europa, s'a luat, firește, de mult și expediția tripolitană a Italiei e numai un pretext binevenit pentru traducerea ei în faptă. Căci iată ce spune ziarul berlinez „Berliner Tageblatt” într'un senzațional articol, care a apărut alaltăeri și din care ne luăm informațiile:

„Ce folos ne aduce nouă Italia? Nu știm nici un caz când Italia a luat vre-un sprijin diplomatic celor două puteri din tripla alianță: din contra, totdeauna am văzut-o în rîndurile dușmanilor noștri. Experiența ne-a învățat, că în momente de primejdie ori de câte ori am cerut ajutor Italiei, a fost zadarnică cererea noastră, ceva mai mult Austria se aștepta în ori ce moment, ca în situații critice să fie atacată de pe la spate de Italia. Pentru ce ne trebuie nouă acest aliat fățarnic care aduce foloase numai Italiei, iar pe noi ne obligă să-i venim în ajutor?”

Dacă se va desface Tripla Alianță, relațiile noastre cu Italia vor deveni mai sincere. Noi vom trăi cu Italia în bună înțelegere, iar în ce privește viața culturală, vom comunitate cu Italia. Din punct de vedere politic însă nu mai permitem ca Italia să ne conducă de nas, referindu-se la convenția încheiată între noi. Din această nu mai dorim nimic, ne-am trezit, a fost destul.

Să se sfărșească tripla alianță.

Pe timpul crizei provocate cu ocazia anexării Bosniei și Herțegovinei, Germania și Austria au arătat, că sunt gata să țină piept înființării unei noi alianțe în Europa și să se sprijinească reciproc, Italia însă, cu toate că ne era aliată, a trecut în tabăra dușmanilor. În viitor, aceste relațiuni cu Italia trebuie să se schimbe.

Cu mult mai prețioase ne sunt nouă relațiile amicale cu Turcia și sperăm că Italia în curând se va convinge, ce a pierdut din cauza duplicității sale. Ii vom arăta că în actualul conflict cu Turcia, în curând vom da sprijin poporului turc, care va fi aliatul nostru.

„Berliner Tageblatt” afirmă, că știrile pe cari și-a întemiat articolul le-a primit din loc special, seriozitatea lor deci nu poate fi trasă la îndoială. În cercurile politice vieneze ele sunt comentate cu aprindere și mulți văd în ele presemnele unor mari prefaceri în politica europeană, urmate, cine știe, de o generală sguduire și desconcentrare a sferelor de interese, în special în partea răsăriteană a continentului.

Părăsită de tovarășele ei mai mari, Italia va fi nevoită să ceară scutul Franței și pe cel al Angliei, acordându-și astfel interesele mai armonice și învățând pentru

viitor să evite marile sacrificii morale ce a trebuit să aducă mereu pentru a ascunde disacordul de interese în care s'a sbătut atâta vreme. Se știe, anume, că Italia numai cedând încurajărilor franceze s'a hotărât să ocupe Tripolitania. Franța, după ce, prin succesul ei în Maroc, și-a fortificat atât de bine situația de-alungul Africii de Nord, nu-și mai putea teme interesele de expansiune când și-a dat învoirea pentru o vecinătate cu Italia la granițele Tunisiei. Interesele ei, de altă parte, reclamau desfacerea Italiei din legăturile Triplicei și în acest scop, favorizarea Italiei în expediția tripolitană, era pentru Franța un mijloc fericit, pentru că a reușit astfel să creieze terenul de comunitate al intereselor italo-franceze și să intensifice disacordul între interesele italo-germane.

Desfacerea Triplicei se poate deci considera drept succesul diplomației franceze, care a rostogolit de-acum noi piedeci, în Mediterană și la coasta nordică a Africii, în calea Germaniei și a Austro-Ungariei, prin clarificarea unei rațiuni mai durabile a apropierei Italianilor de Francezi.

E numai logic ca Germania și Austro-Ungaria să facă totul la rândul lor pentru slăbirea Italiei în Balcani și pentru contracararea cunoscutelor ei aspirații asupra peninsulei. Alianța Germaniei și Austro-Ungariei cu Turcia se imbie în mod firesc în acest scop, neuitând că ea mai comportă o deosebită însemnătate și în ce privește tendințele Rușilor în Balcani.

E interesant să mai amintim că unele ziare din Viena consideră desfacerea Triplicei drept un presemn și al căderii ministrului de externe contele Aehrenthal, căruia i-se impută multă predilecție pentru alianța cu Italia.

Pentru noi Români perspectiva iminentelor prefaceri e poate de-o fatală însemnătate. Să nu uităm că cimentându-se relațiile intime cu Turcia, aceste vor favoriza simpatia de rasă între două popoare, dela cari noi am tras cele mai mari suferinți până astăzi: între Unguri și Turci. Și să nu uităm, că în vreme ce evoluția apropiere mereu unele de altele popoarele latine în Apus, în sufletul nostru ideea de rasă se întunecă din ce în ce, în această mașteră situație în care ne-a aruncat soarta...

Invitare la abonament.

Incepând cu 1 Octombrie, un nou cuartal, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acei onorați restanțieri, cari au cerut amânare până la acest termen să binevoiască a-și achita datorită lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amânări.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburile interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultanți: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore p. m.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

Din Bihor.

Sfințirea bisericii gr.-cat. din Pocola.

Pocola, 10 Octomvre 1911.

Chiar cu doi ani înainte, când se sfințise biserica gr.-or. din acest sat, s'a pus fundamentul bisericii gr.-cat. a cărei târnosire s'a săvârșit azi, cu mare solemnitate.

Parohia aceasta a cărei credincioși își făceau aproape de 40 de ani rugăciunile într'o capelă veche, nu e de o durată veche. S'a făurit din două dintre doi veri, preoți ortodocși, cari dorau ambii să stăpânească cele câteva sute de suflete.

Parohia s'a întemeiat pe la anii 1825—39, deodată cu cea din Prisaca, alt sat, în apropierea Pocolei. Despre felul cum s'au făcut trecerile la mire aici se face pomenire și în analele dietei din Pojon, anul 1835, în urma interpelărilor făcute de doi deputați, Petrovici și Böttyi, cari condamnă în termeni aspri goana contra ortodoxiei.

Dar numărul parohienilor gr.-cat. din Pocola varia, după felul de tratament aplicat de cei doi parohi.

Așa se întâmplă, apoi, că la 1869 nici nu se mai face amintire despre poporenii gr.-cat. Nu mult însă trecerile singuratiche iarăși se înmulțesc, parohia se reînființează și după câțiva ani e numit administrator parohial — mai în urmă paroh — profesorul dela liceul din Beiuș, dl George M. Marinescu, care conduce acest popor de treizeci de ani și mai bine. Prin munca lui stăruitoare, a pus bază stabilă parohiei sale.

Iar azi după o luptă îndelungată, iată la sfârșitul păstoriei sale, când povara anilor îl înclină spre drumul, ce duce la viața vecinică, își vede realizată o dorință veche, încoronarea muncii sale prin ridicarea unei biserici pompoase.

Biserica este încăpătoare, cu un iconostas foarte drăguț, sculptat de dl Ioan Cotărlă din Dravița și pictat de profesorul Ioan Bușița din Beiuș, care aici la noi prin penelul său de artist, a lăsat tot mai mult teren.

Aranjamentul e cu gust și în deplină consonanță cu întreg interiorul bisericii. În deosebi în aranjarea lucrurilor de mână se observă gustul fin și delicat de femeie cu calități superioare, care este dna Elena Dr. Muntean din Beiuș. Altarul, evanghelistarul și anvonul, erau împodobite cu lucruri de mână executate cu motive românești de dna Muntean, dând întregului interior o înfățișare potrivită cu caracterul, ce'l are o biserică românească; caracter național.

Sus, în turn, trei clopote mari, daniile dlor dr. Ioan Ciordas, Teodor Ciumpes, G. M. Marin, prin glasul lor armonios dominează întregul.

Favorizați de o vreme admirabilă de toamnă, auze multe din împrejurime a grăbit la actul sfințirii. Din Beiuș afară de numeroasa inteligență, a venit în corpore studențimea internatului sub conducerea rectorului, a dlor A. Nuț, Dr. P. Hetco și Gulaș. O altă procesiune impunătoare, a format poporenii din Petrani, cari sub conducerea parohului Augustin Antal veniseră cu prapori.

Delegatul episcopesc, Magnificența Sa dl canonic Ioan Buteanu, care a săvârșit actul sfințirii asistat de dnii Vasile Ștefanica, directorul liceului din Beiuș, Cor. Ardelean, protopop, Dr. A. Pteancu, C. Sălăgeanu, profesori, A. Antal, Kiz, G. Papp, G. Ardelean, Murășan și Victor Pop, preoți, a fost întâmpinat la intrarea în sat de o poartă triumfală de un număr mare de credincioși, binevențat, iar două fetițe, îmbrăcate în alb, i-au oferit câte un buchet.

După ce s'a făcut sfințirea apei în capelă, s'a celebrat sfânta liturghie în biserica cea nouă. Un număr de studenți a cântat răspunsurile. La pri-

ceasnă două voci voluminoase, de un timbru admirabil dau un colorit și mai sărbătorește întreg actului sfințirii. Era d. Al. Chira și stud. Andron, cari au produs mult farmec prin cântarea „O tu Maică Protectoare”.

Predica delegatului episcopesc, a fost de un conținut moralizător și a făcut o impresia adâncă arătând într'o formă bine prinsă însemnătatea și rolul bisericii.

După sfânta slujbă Românii ortodocși în frunte cu dnii Dr. Gavril Cosma și Dr. Cons. Popoviciu s'au prezentat să aducă omagiile cuvenite Magnificenței Sale dlui Buteanu. A vorbit dl protopop Ilie Moga iar în numele parohiei din loc părintele Petru E. Papp.

În sfârșit a fost banchet și s'au ținut obiceiurile toasturi. Mag. d. canonic, a toastat pentru superioritățile bisericii catolice, îndeosebi pentru Excelența Sa episcopul Dr. Demetriu Radu. Rev. dn Vasile Ștefanica pentru dl delegat, Cor. Ardelean pentru sărbătoritul zilei, G. Marinescu, A. Antal, pentru preoțimea ortodoxă, Ilie Moga pentru popor, G. Marinescu pentru cei prezenți și pentru toți cari au contribuit la înălțarea locașului dumnezeesc. Petru E. Papp, arătând raportul dintre cele două biserici surori, închină pentru cei ce întăresc instituțiile noastre culturale.

Terminându-se partea oficioasă, tineretul s'a pus în horă până noaptea târziu.

Senin.

Scrisori din Roma.

Războiul italo-turc. — Censura. — Lipsa de știri. — O luptă de avant-posturi.

Roma, 12 Octomvre 1911.

(Dela corespondentul nostru). Din ce în ce mai severă este censura presei, în ceea ce privește știrile asupra războiului. Nu se permite nici unui ziarist să vorbească cu alt ziarist din alt oraș la telefon sau prin telegraf, fără ca convorbirea lor să nu fie auzită de cineva, care este însărcinat cu controlul și cu censura, și imediat ce aude o vorbă de război sau de vapoare, întrerupe convorbirea. Ziaristii au căutat să învingă vigilenta censurei și convorbirile lor telefonice sau telegrafice, au căutat să substituiească cuvintele, d. e., în loc de „regiment” au zis „butoi”; alții în loc de „chiurasat” au zis „nucă”, — în sfârșit au căutat să adopteze un limbaj convențional; dar doamna censură, mai șmecheră decât gazetarii, a priceput că este vorba de tragere pe sfoară și că un ziarist nu este nici negustor de vinuri ca să vorbească cu alt ziarist de „butoaie”, nici negustor de „nuci”, și atunci, a tăiat comunicația.

Astfel că, azi în Italia se știe mai puțin, asupra războiului decât în oricare altă țară.

Ne mulțămim — de voie de nevoie — cu câte o telegramă destul de laconică a Agenției Ștefanici, care este glasul autorizat al guvernului, câte una pe zi, care ne aduce câte o soluție numai după împlinirea unui fapt; restul noutăților după teatrul războiului ni-l aduc gazetele străine, ai căror corespondenți au mai mare libertate de acțiune decât corespondenții ziarelor italiene.

Astfel că, de mai multe zile, nu știm ni-

mic, dar absolut nimic, de poziția și de activitatea flotei italiene.

Alaltăieri, trei ziare, unul din Neapol și două din Sicilia, au fost confiscate și distruse, din cauză că aduceau știri asupra unui pretins atac naval turcesc, cu pierderi mari din partea lor și cu avariarea serioasă a două chiurasate italiene. Lucrul era fals, și pare că era vorba de o știre tendențioasă a unor financiari, cu scop de a da o lovitură de Bursă; dar guvernul a prins de veste, numerile de ziare au fost — după cum vă spusese — confiscate, iar direcțiile lor date în judecată.

Vin din Africa, și anume din Tripolitania, scrisori dela corespondenții ziarelor italiene, dar știe Dumnezeu de ce nu spun alt decât despre obiceiurile Turcilor și Arabilor de acolo; despre bandiera italiană care fâlfăie peste orașul Tripolis; despre bombardarea și ocuparea celor două forturi din apropiere de Tripolis; de ocuparea portului Cobruk — lucruri pe cari le știm de atâtea zile, pe cari ziarele ni-le-au povestit în zeci de feluri. Oare, doamna Censura și-o fi vârind nasul și în plicurile corespondenților s'au cu drept cuvânt nu se știe nimic?

Ieri, ne-a sosit o știre de senzație: a fost o luptă de avantposturi între infanteria turcă și marinarii italieni. S'au schimbat multe gloanțe, dar fără mari pierderi umane, deoarece, din partea Italianilor n'a fost nici un mort; iar din partea Turcilor a fost — pare — câțiva morți și mai mulți răniți. Telegrama publicată în ziare, a fost dată de Agenția guvernamentală Ștefanici; și — se înțelege — cu aprobarea censurei; și cu toate că știrea este oficială, nu s'a prezentat nici numărul morților nici al răniților.

Lupta de ieri, ca fapt de arme, are nu o prea mare importanță, căci nu este alt decât ceea ce în termen militar se zice ciocnire de avantposturi sau scaramușe; dar importantă este tentativa Turcilor, căci trebuie să știți că lupta s'a dat la sud de Tripolis, în o localitate numită Bu-Melian, lângă o oază unde sunt puțurile cu a căror apă se alimentează orașul Tripolis. Turcii, în tentativa lor, au voit să forțeze avantposturile italiene să se retragă; dându-le să puie mâna pe izvoarele de apă și de aci să câștige superioritate asupra populației arabă din oraș, care s'a dat de partea Italianilor, supunându-se în totul și peste tot autorității noilor cuceritori.

Se înțelege ușor că populația arabă stând de partea Italianilor, șansele Turcilor de învingere s'au micșorat și mai mult iar tentativa lor de ieri a fost tocmai cu scopul de a câștiga un punct de superioritate asupra Arabilor cari ar fi rămas fără apă și ar fi fost siliți în schimbul acestui prețios element să ajute pe Turci.

Tentative, tentative! Zarurile s'au aruncat, soarta nu mai poate să și schimbe calea pașilor începută și pe care pășește

FABRICA DE SPALAT CU ABURI
„KRISTALY”
Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.
La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

Italia în luptă cu elementul necivilizației, cu elementul de sclavie, de barbarie.

Zarurile s'au aruncat! Italia va învinge, trebuie să învingă, pentru că este tânără, pentru că este forte, este generoasă, este civilizată; pentru că este latină și rassa latină nu a purtat decât steagul libertății, steagul gloriei, steagul mândriei, muiat în albastrul azurului, în aurul gloriei și în roșul sângelui...

I. T. Alian.

Din Bucovina.

Cernăuți, 15 Octomvrie.

Dumineca viitoare se va sfinți „Internatul meseriașilor și comercianților români din Cernăuți” ridicat de „Societatea Meseriașilor români din Cernăuți și suburbii” pe locul aparținător Societății pentru cultura și literatura română în nemijlocită apropiere de Internatul băieților români. Edificiul, o clădire modernă, impunătoare, e menit să fie locul de adăpost al viitoarelor generații de meseriași și comercianți, cari să puie bază trainică stărei mijlocii, care ne lipsește cu desăvârșire. Aici meseriașii de toate branșele și comercianții vor avea nu numai adăpost și hrană trupească, dar tot aici vor primi și trebuincioasa hrană spirituală, ca înarmați cu toate cunoștințele ce se cer azi în marea luptă ce se dă pentru existența zilnică să poată ținea piept concurenței străine. Și ca această hrană spirituală, să fie cea adevărată, cea națională, nu cea cosmopolită, internațională, care otrăvește sufletele cu utopiile lumii viitoare, pe când străinii strâns uniți ne nimicesc pe zi ce mergem, fără a ne întreba de suntem naționali sau internaționali, va griji Societatea pentru cultură, sub a cărei ocrotire stă acest internat.

Că avem nevoie, nevoie mare de această clasă de negustori și meseriași nu mai începe îndoiială și nu mai trebuie dovedit. Tocmai criza economică prin care trecem momentan și care a aruncat sămânța îndoielii în multe suflete e cea mai bună dovadă pentru această necesitate. Care e cauza principală, că magaziiile noastre de consum, dar nu numai ale noastre, ci și ale Rutenilor și Nemților, așa că nu poate fi vorba de apariție specială la Români, ci mai mult de un simptom general, încheie cu deficite sau se pot susține numai cu mari greutate, deși merg bine? În prima linie va răspunde fiecare cunoscător cât de superficial al chestiunii: lipsa de oameni bine pregătiți, de conducători școliți, destoinici și abia în rîndul al doilea vine sistemul și celelalte calități naționale ca indolența, sistemul de a cumpăra fără de a se gândi și la plată etc.

Cu diletanți nu poți face negoț, nu poți crea industrie, nu poți înființa meserii. Diletantul rămâne diletant, ori câtă bunăvoință ar avea, iar cheltuielile experimentului le plătește întreprinderea. Înainte de a avea duhenițe de sat în cari se vinde sare, petrolu, bumbac și scrumbii noi ne-am apucat de magazine mari cu filiale multe toate pornite din cel mai sincer și curat idealism, dar toate clădite pe un fundament șubred. Criza prin care trecem, n'are voie să ne descurajeze, căci chestiunea care ne preocupă nu e o chestiune de ordin secundar, care poate fi rezolvată în bine sau în rău fără a atinge organismul nostru național, nu, chestiunea aceasta e chiar chestiunea de existență a neamului nostru.

Ogorul se împuținează și peste scurt vom avea un proletariat agricol, care va avea lipsă de ocupație; profesiunile libere și direcțiile se vor umplea cu funcționari și dacă nu în cei zece ani ce vin, dar peste 15 ani vom avea un proletariat cult. Vom avea deci un plus de muncitori în două branșe iar ocupațiile cele mai mănoase, cele mai independente vor fi mâinile altora. Deci nici gândi nu ne putem la o eventuală părăsire a acestor terene de activitate. Din contră criza prin care trecem are pe lângă alte părți rele și o parte bună că ne arată greșelile cari s'au făcut. Aceste să ne seviască de învățătură. Am plătit-o scump această învățătură, dar să ne folosim cel puțin de dânsa. Ridicarea internatului care se va sfinți Duminecă este punctul de plecare dela care trebuie să pornească acțiunea sistematică, bine chibzuită și

înainte de toate sprijinită de toți Români. O acțiune sistematică nu s'a putut face până acuma. Lipsa un adăpost care să-i țină pe toți cei răspândiți pe la diferiți meșteri la un loc dându-le un sprijin în lupta lor materială de a se perfecționa în meseria lor, în lupta lor națională de a nu se pierde în influențele la cari sunt zilnic expuși. Acest adăpost îl au, dar mai e mult de făcut. Și acțiunea nu va face nici un pas înainte dacă se va bucura și mai departe de neatenția generală, de care au învrednicit-o până azi Români noștri cari au rămas totdeauna surzi la toate rugățile conducătorilor acțiunii. Zidul internatului, fără întocmirile dinlăuntru costă 70.000 cor., din această sumă societatea a putut plăti numai 21.000 cor. și în această sumă banii mulțimei reprezintă ridicola sumă de 7000 cor. Cu un astfel de sprijin ori și ce acțiune este compromisă dela început.

Credem și ne-ar plăcea mult să nu fim înșelați în această credință, că azi când această acțiune însemnată nu se mai mișcă numai în cadrul ideilor și planurilor ci au luat trup și înaintea noastră se ridică mărețul internat, care reprezintă o nouă citadelă în lupta noastră de apărare și sprijinul Românilor, a tuturor, va fi mai îmbelșugat și va înlesni continuarea acțiunii spre binele neamului nostru. Cu această dorință împreună și mulțumirea noastră pentru cei ce-au lucrat în împrejurări grele la realizarea clădirii internatului și doririle noastre cele mai ferbinti pentru prosperarea și înaintarea noului institut.

„Foaia Poporului”.

Războiul italo-turc.

Arad, 16 Octomvrie.

Conflagrațiunile politice din Turcia au abătut pentru o vreme atenția lumii politice dela Tripolis, asupra evenimentelor agitate ce se desfășoară în Constantinopol. Ciocnirile dintre guvern și comitetul tinerilor Turci, țin lumea încă în nehotărâre asupra evenimentelor din viitor și fac tot mai problematic sfârșitul pașnic al tratativelor, cari nu pot fi începute sub presiunea opiniei publice turcești.

Nesiguranța asupra viitorului se mai adaugă și prin faptul, că până când Italia la începutul războiului avea intenția să recunoască suveranitatea sultanului în Tripolis și să-i dea și despăgubiri bănești, în urma evenimentelor zilelor din urmă și, poate chiar împinsă de vâltoarea înșufletirii poporului, azi e hotărâtă să anecheze provincia militărește și nu va mai recunoaște nici suzeranitatea sultanului. Despăgubirile par a nu fi cu totul escluse, dacă guvernul otoman va retrage hotărârea referitoare la expulsarea Italianilor și va lua măsuri pentru încetarea boicotului.

Se pare însă că această schimbare de tactică din partea Italiei va necesita intervenția puterilor și în primul rând a Germaniei și monarhiei noastre care a mobilizat de-a lungul graniței mai multe corpuri de armată.

Un consiliu al comandanților din Tripolis.

Generalul Caneva a ținut ieri împreună cu viceamiralul Farraveli guvernatorul Ricei și comandantul Cagni, un consiliu și au hotărât ca trupele italiene să înainteze spre interiorul țării.

Hotărârea aceasta a făcut cea mai bună impresie asupra populației capitalei care a înțeles că orice rezistență e absolut imposibilă și s'a grăbit să se supună guvernatorului. Arabii au declarat că sunt prietini Italianilor și gata să servească sub steagul italian.

În curtea căzărni de artilerie din Tripolis soldații au găsit îngropate 16 tunuri Krupp părăsite de trupele cari s'au retras din forturi. Nu departe de oraș în mijlocul unei livezi, s'au găsit alte zeece.

După cât se anunță trupele italiene, de două zile, au ocupat toate oazele, trimițând în aceeași vreme un crainic pașei Munir, fostul comandant al Tripolisului, să-i ducă știre să depună armele. Altcum trupele italiene vor pleca contra lui.

Vasele turcești fără conducători.

Comandantul unui vapor grec, care venise din Marea Neagră la Palermo, a declarat că flota turcă se află la intrarea Dardanelor, însă nu este capabilă de luptă, deoarece Anglia a dat ordin ca toți ofițerii săi să se rentoarcă acasă și astfel flota a rămas fără conducători.

Pacea problematică.

Pregătirile războinice ale Italiei au luat proporții neprevăzute și lasă să se întrevadă împărțirea continuă a unei înțelegeri pașnice. Cu grăbit să se supună guvernatorului. Arabii au de multă înfrigurare s'a dat ordin de mobilizare Alexandria. Soldații cari trebuiau desconcentrați acum, au fost reținuți în serviciu.

Faptul acesta oferă cu atât mai mult motive de îngrijorare, cu cât chiar soldații cari și-au făcut stagiul, au fost reținuți la regimente și rezervații celor două contingente din urmă și alte trupe au fost concentrate la granița austriacă.

Deschiderea parlamentului turcesc.

Sesiunea extraordinară a Parlamentului corpurilor din Turin, Milano, Verona, Genova și cipelui moștenitor. Marele vizir a cerut discursul tronului; apoi Șeik-ul-Islamului și un senator membru al cercului, au făcut rugăciuni tradiționale cerând exterminarea Italiei care a atacat Imperiul otoman într'un mod perfid.

După ce curtea a părăsit sala de ședințe, Camera a început alegerile la președinția Camerei.

Situația în Constantinopol.

După culise se petrec evenimente îngrijitoare, reacțiunea bătrânilor Turci, pare însă exclusă. Comitetul tinerilor Turci uzează de toate mijloacele spre a provoca prăbușirea guvernului. Printre ofițeri e mare fierbere. Marele vizir le-a atras atenția să nu ia parte la acțiunea politică. Toți ofițerii cari vor lua parte la demonstrații contra guvernului vor fi aspru pedepsiți.

Cu toate acestea însă comitetul apărării naționale continuă a recruta voluntari. Unii ambasadori au atras atenția guvernului asupra acestei mobilizări particulare, cre contribuie la sursele tarea locuitorilor.

Amestecul Rusiei.

O telegramă din Odesa anunță că șase cuirassate, două crucișătoare și 18 distrugătoare de flotei rusești din Marea Neagră, cari se aflau în portul Yalta, sub comanda amiralului Botroem, au primit ordin confidențial ca să plece într'o direcție necunoscută până acum.

Tot prin fir telegrafic se anunță din Petersburg că ambasadorul Rusiei la Constantinopol a primit răspunsul Porței după care liberă trecerea e acordată vapoarelor puterilor neutrale precum și pentru încărcările de grâu și alte cereale destinate porturilor neutrale, dar trecerea strămtorurilor turcești e interzisă pentru încărcările de cereale destinate porturilor de război italiene, trupelor sau autorităților și furnisori italieni.

Mobilizările Austro-Ungariei.

În urma ținutei ostile manifestate de Italia, monarhia noastră s'a ținut în drept să iee anumite măsuri de siguranță pentru păstrarea integrității teritoriale în Balcani.

„Die Zeit” anunță că 4 corpuri de armată de contingentelor din urmă au primit ordin să nu fie desconcentrate; iar două corpuri de armată au fost mobilizate.

Se crede că aceste măsuri sunt în legătură cu conflictul italo-turc.

x Németh și Király, croitorie pentru domni Cluj, str. Kötö 5, anunță on. public român din loc și împrejurime, că au sosit ștofe indigene și străine, pentru sezonul de toamnă și iarnă. Pardesii, paltoane se pregătesc pe lângă prețuri acomodată, conform modului. Rugăm on. public pentru sprijinirea și mai departe.

INFORMAȚII.

ARAD, 16 Octomvre n. 1911.

— „**Noua revistă română**” despre cartea dlui **O. Goga**. Numărul recent din „Noua revistă română” îi face cărții dlui O. Goga „Insemnările unui trecător” următoarea recenzie:

„*Insemnările unui trecător*” sunt, firește, mai înainte de ori ce, lucrul unui poet. Străduința dlui Goga de a le înfățișa ca observările reci ale unei priceperi politice bine cumpănite, n'au stricat de loc nici farmecul poeziei și nici însemnătatea lor de grije pentru treburile celor de dincolo. D. Goga n'a pierdut nimic din situația sa de poet sărbătorit ale nevoilor neamului și nici din mândria sa de luptător entuziast pentru drepturile poporului, când s'a încercat să fie și om politic. Pentru cele ce vede d. Goga în Ardeal, pentru atâtea dușmăni nesorioase și pentru atâtea alte prietenii nejustificate, pentru tot sbuciumul care le fărâmițează viața, pentru toate greșelile mici și mari și pentru toată neînțelegerea politică a Ardealului, — glasul cutremurat de indignare și de indemn, de îndrăzneală și de încredere, al unui poet, nu era mai puțin competent decât vocea răgușită de desnădejdea chemării interesate sau de cea potolită a cuminților cari filosofează pasivitatea. El aduce cu el, cu cântul lui, cu necazul lui, cu indignarea, cu blestemul lui, aduce din adâncurile nepătrunse sau acoperite ale sbuciumului politic din Ardeal, cerința cea dreaptă, cea reală a sufletului românesc acolo. Articolele de ziar, publicate în „Țara Noastră” și cele tipărite în „Tribuna” în timpul războiului cu „Românul”, sunt toate retipărite acum „Firește că toate aceste crîmpeie din sbuciumul unui suflet, nu pot fi privite decât cu măsura de judecată ce se cuvine articolelor de ziar, infiripate din îndemnul unor clipe trecătoare și serise fără altă pretenție, decât a contribui din inimă curată la munca de îndrumare a unui popor ingenunchiat”. Și toemai pentru această lipsă de pretenție politică, pentru sinceritatea pe care o poate aduce unui suflet în toilul luptei numai „îndemnul elipelor trecătoare”, pentru adevărul pe care îl aruncă cu îndrăzneală, pentru cuvântul de indemn care poate învia mai mult decât ori care altă teorie de filosofie politică, cartea dlui Goga va fi citită — și „insemnările” vor aduce „trecătorului” lauda zilelor lui celor mai bune. — *Teo*—

— **Sborul lui Vlaicu la Iași.** Despre sborul inginerului nostru Aurel Vlaicu „Evenimentul” din Iași serie următoarele:

„Pe platoul Copoului, deși nu se știa de tot orașul că se vor executa sboruri, totuși se găsește multă lume, trăsuri și automobile.

În mijlocul unei mulțimi de curioși, se vede aeroplanul în jurul căruia se învârteste grăbit d. Vlaicu, făcând preparativele pentru sbor.

La ora 10 jum. totul e gata, punându-se helicele în mișcare.

Aviatorul se urcă în aeroplan, pareurge vreo douăzeci de metri pe teren, după care cu o eleganță rară și în aplauzele publicului, aparatul se desprinde de pe pământ luându-și sborul.

După ce execută mai multe sboruri deasupra platoului, aviatorul se îndreaptă spre oraș, trecând pe deasupra Pieței Unirea, stârnind un mare entuziasm în întreg orașul.

După un sbor de 10 minute aviatorul se coboară în aplauzele tuturor.

Aeroplanul sistem „Vlaicu” e foarte simplu și cât se poate de elegant și se deosebește fundamental de sistemul Blériot.

Rezervorul se află deasupra axei aripilor, conținând benzina ce întreține motorul trei oare și jumătate.

Pânza e foarte rezistentă, un centimetru tratat rezistă la o apăsare de 80 gr.

D. inginer Vlaicu dă toate explicațiile cerute afirmând că în sborul făcut s'a ureat la o înălțime de 500 m. deasupra orașului.

D-sa spune că timp de o jumătate oră poate sbura fără nici un inconvenient, după care din cauza curenților prea mare de aer devine plicicos.

Când vântul suflă, echilibrul în aer nu e așa greu de ținut, însă coborârea se face cu foarte mare greutate, și adesea aparatul se poate strica.

La ora 11 și un sfert, d. Vlaicu începe a face preparativele pentru un nou sbor.

De data aceasta d-sa va executa un nou sbor cu mult mai mare, spre mănăstirea Cetățuia unde M. S. Regele cu întreaga Familie Regală și Prințiară asista la punerea pietrei fundamentale a noii clădiri ce se ridică în curtea mănăstirii.

La ora 11 și 25 minute aeroplanul se găsește din nou în plin aer. Planează câteva secunde deasupra platoului după care își ia direcția spre Cetățuia.

Publicul urmărește aparatul cu multă atenție.

De pe platou aeroplanul se zărește ca un punct sburând deasupra orașului.

Aviatorul după ce încojoară orașul în mai multe rânduri și transversându-l tot de atâtea ori, ia direcție spre Cetățuia.

Acolo execută mai multe sboruri deasupra mănăstirii, la o înălțime de 50 metri, în aplauzele întregii Familii Regale.

De-acolo se reîntoarce înapoi spre Platou unde la ora 12 fără 5 minute a virat, în aplauzele nesfârșite ale imensului public.

Sborul acesta a durat timp de o jumătate oră, fiind văzut de întreg orașul, care a admirat curajul tânărului aviator Vlaicu.

E mare cinstea ce o face întregii României, e mare cinstea ce a făcut Iașului, întreprinzând aceste sboruri inginerul Vlaicu.

— **Comemorarea poetului socialist Neculuță.** Socialiștii români din Arad, au comemorat ascară în sala hotelului Mileniu a 7-a aniversare a morții poetului socialist Neculuță. Au luat parte o mulțime de meseriași cu soțiile lor și mai multe domnișoare. Ședința s'a deschis la ora 9 sub președinția dlui I. Lazar. A luat apoi cuvântul d. I. Crețu, istorisind viața poetului, cu mizeriile câte a îndurat. Fiu de țărani săraci, a învățat meseria de pantofar, prin sîrguință însă fără preget și-a câștigat singur, fără școală, o înaltă cultură. În aceeași ordine de idei, citează articolul poetului O. Goga, apărut în numărul recent al „Tribunei”, în care se face trista constatare, că numai la noi nu se pune temei destul pentru adevărata cultură, în locul ei, se lăfăiește însă neștiința pretențioasă și grandomană. Indeamnă pe meseriași să se instruiască fiecare cetind operile de seamă ale gânditorilor români, suplinind astfel lipsurile școlii, pe cari n'au avut putință să le frecuezeze. Urmează d. Spiridon Calu, care recitează poesia „Spre țărnul dreptății” de Neculuță. I. Neagu a declamat „Moment de revoltă”, I. Budeanu poeziile „Înainte” și „Bordei și mormânt”, Sava Demianu „Cor de robi” etc. toate de Neculuță. La această ședință, spre sfârșit, a venit și renumitul cântăreț al idealurilor muncitorimei, socialistu ungar Csizmadia Sándor, care într-o vorbire frumoasă au îndemnat pe asistenți de a se cultiva în limba maternă, înfruntând umăr la umăr cu proletariatul celorlalte neamuri, reacționarismul și șovinismul maghiar. Csizmadia a sfârșia spunând că dacă oligarhia ungurească nu va acorda drepturi Românilor, aceștia să refuze împlinirea datoriilor către stat, dările, soldații etc. Serata a luat sfârșit târziu în noapte.

— **Cununie.** Eugenia Bratu din Cugir și Remus Balomiri din Vulcan își anunță cununia care se va celebra Duminecă, în 22 Octomvre st. n. a. e., la orele 3 d. a., în biserica gr.-cat. din Cugir.

Felicitările noastre!

— **O întâlnire colegială după 25 ani.** „Unirii” i-se serie din Năsăud: Patru Octomvre pentru Năsăud și jur e zi de sărbătoare, fiindcă la astă dată s'a deschis înainte cu 48 ani gimnaziul

de acolo. S'a și obicinuit să se prăznuiască această zi an de an cu convenită pompă de către profesorii și elevii liceului. Sărbătoarea din acest an s'a ridicat din cadrele-i obicinuite prin o convenire colegială a elevilor, cari au terminat liceul în 1886. După douăzeci și cinci de ani și-au dat întâlnire 9 din 16 absolvenți ai gimnaziului în ziua de 4 Octomvre, ca să aducă prinos de recunoștință institutului, care i-a adăpostit și să reînviase legăturile de colegi prin amintirea împreună a zilelor frumoase de școlar. Ideea a fost nimerită și vrednică de a fi imitată. Din 16 absolvenți trei au trecut la altă viață; iar din cei rămași s'au prezentat: Gavriil Precup, profesor la liceul din Blaj, Emil Domide, profesor în Năsăud, Stefan Buzilă, preot în St.-Iosif, Ciril Negruț, preot în Ragla, George Man, preot în Nima, Traian Deac, preot în Sic, Toader Moldovan, preot în Măgeruș, Larion Cuesdan, preot în Bodacul-român, Teodor Oltean, proprietar în Fisent. Dimineața s'au prezentat dimpreună cu elevii liceului la biserică, unde preoții în frunte cu vicarul Alexandru Haliță au celebrat sta Liturgie. La sfârșit s'a cetit părăstas pentru fondatorii liceului, pentru profesorii și colegii decedați. După biserică grupul de nouă și-a făcut onorurile foștilor profesori: Dr. Paul Tanco, Dr. C. Moisil, directorului Ioan Gheție, dirigentului clasei Grigoriu Pletos, astăzi protoiereu în Bistriță; profesorilor Gavrilă Scridon, Andrei Mazanec și vicarului Haliță.

Grupul s'a fotografiat împreună cu fostul profesor de clasă; la amiazi a dat o masă comună, la care au fost de față foști și actuali profesori ai liceului în frunte cu directorul Gheție precum și vicarul Haliță. — S'a vorbit frumos și la inimă și s'a petrecut în bună dispoziție. — Colegii întruniți au eternizat amintirea acestei rare conveniri punând bază la o fundațiune de 200 cor. pentru masa studenților dela liceu.

— **O rugăciune pentru M. Kogălniceanu.** I. P. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei a rostit la desvălirea statuei lui Mihail Kogălniceanu din Iași următoarea rugăciune:

Doamne Dumnezeu nostru, Cea ce cu puterea Ta ai făcut pe om, din care ai întemeiat neamul omenesc, și cu înțelepciunea Ta orânduiești popoarele, ridicând din mijlocul lor bărbați plini de duhul înțelegerii și al priceperii, care să le îndrumeze spre a face voia Ta, pentru fericirea lor. Auzi-ne pre noi cei ce ne-am adunat azi în jurul chipului acestuia, ce s'a ridicat de poporul român pentru pomenirea alesului Tău Mihail (Kogălniceanu), marele fiu al României, rânduit de Tine să fie neamului nostru luminător în zile bune și povățuitor în zile grele. Rugămu-ne Ție, serie numele lui în cartea aleșilor Tăi și precum în vremea veche ai poruncit să se așeze semn de piatră spre aducerea aminte de faptele mari, săvârșite de aleșii poporului, întru numele Tău, așa și acum, bine voiește a întări chipul acesta ca să stea neclintit și să fie pomenire vecinică a alesului Tău Mihail și a faptelor lui vrednice de pildă pentru urmașii poporului român; și așa, necontenit, sub Pronia Ta, să propășească neamul nostru pe calea binelui, slăvindu-Te pe Tine, Dumnezeu părinților noștri, acum și totdeauna și în vecii vecilor. Amin.

— **Din țara lui Mangra.** Din Ghetea (Bihar) primim o invitație la petrecerea ce va avea loc în această comună cu prilejul sfințirii clopotelor. Invitarea, fiind imprimată în tipografie străină, n'o publicăm.

Constatăm însă că numele convocatorilor sunt scrise cu ortografie ungurească: Klintok, Viktor Pop, Ioan Csarno, Gentz, Dobrik etc....

— **Inmormântarea primului soldat italian la Tripolis.** Se anunță din Milano: Deputatul De Felice, telegrafiază ziarului „Secolo” că la Tripolis a avut loc eri prima înmormântare a unui soldat italian.

După cum se știe un marinar de pe bordul vasului „Sicilia” a fost ucis din greșală de un glonț al unui camarad al său.

∴ Cine voiește ∴
să cumpere
încălțăminte
fabricate în țară într'adevăr
fine, comode, elegante și du-
rabile acela să cumpere cu
încredere la

IOAN VUIA

Sătmar — Szatmár,

- - Deák-tér - -

In casa lui Keresztes András,

care ține în magazinul său de ghete bogat
asortat numai ghete și ciobote pregătite în țară
din piele înă veritabilă cu prețuri foarte mo-
derate, fabricate imitate nu are și marfele sale în
privața execuțiunei dragălașe sunt neîntrecute.

La dorință să pregătesc tot felul de
ghete și ciobote după măsură. —

Inmormântarea soldatului s'a făcut cu mare ceremonie, în asistența tuturor superiorilor și camarazilor săi adânc întristați.

Mormântul i-a fost săpat lângă un palmier urias și o cruce a fost înfiptă în vârful mormântului.

— **Pădurile.** Va trece multă vreme până ce globul nostru își va pierde podoaba pădurilor sale. Șeful serviciilor forestiere ale Statelor-Unite ne asigură că mai sunt pe pământ încă 16 milioane km. pătrați acoperiți cu păduri, din care 78% aparține Scandinaviei, Finlandei și Rusiei. Dar, când ne gândim că în Statele-Unite tăierea anuală e de 3 ori mai mare decât creșterea, grija că păământul nostru va cheli totuși într'o vreme chiar îndepărtată, ne va stăpâni mereu.

x **In atenția instituțiilor de binefacere** Fabrica de ghete „Moskovits” societate pe acții recomandă spre distribuție — ghete de copii, băieți și fete — fabricație proprie. Ghetele sunt făcute din materialul cel mai tare și curat, prețurile fabulos de ieftine. Comandele se pot face acum adresându-se la filiala din strada Szabadság-tér 18.

x **Seminarul juridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farakas** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera avocațială.

EGONOMIE.

„Furtuna” moară cu aburi, soc. pe acții este firma unei noi întreprinderi industriale românești, ce este pe cale a se înființa în Gataia, com. Caraș-Severin. Capitalul social este proiectat cu K 100.000 în 500 acții a K 200. Fundatorii noii societăți sunt dnii:

Simion Popescu directorul băncii „Ancora”, Gataia, Ilie Gilezan, econom în Gataia, Luca Lazar, proprietar în Morava, Gri-gore Pocreanu, directorul Băncii „Berzava” în Reșița, Tiberiu G. Neda, contabil în Cacova, Pobega Nicolae, econom în Șoșdea, Teodor Popovici, preot în Morava,

Trandafir Mercea, casierul băncii „Ancora” Gataia, Dr. Caius Brediceanu, avocat Lugoj, Dr. Vasile Meșter, avocat Vârșeț, Alexandru Bojinca, cand. de avocat Oravița, Dr. Ioan Nedelcu, avocat Oravița, Dr. Liviu Cigărean, avocat Oravița, Vasile Iorgovan, proprietar în Tievaniul-mare, Simion Vițian, proprietar și comerciant în Slatina, Ioan Epure, directorul băncii „Plugarul”, Cacova, Frații Popovici, ferari în Reșița.

Însoțirile săsești sistem Raiffeisen. La 9 crt. și-a ținut asociația însoțirilor săsești sistem Raiffeisen a 25-a adunare generală anuală în Agnita. Conform raportului anual prezentat cu ocazia aceasta numărul însoțirilor de păstrare și credit aparținătoare centralei din Sibiu a crescut în anul trecut cu 10 la 173, iar numărul însoțirilor de consum cu 2 la 44. Însoțiri de pivnițe au fost 3, ca și anul trecut; astfel că numărul total al însoțirilor săsești de tot soiul a fost de 220.

Numărul total al membrilor acestor 220 de însoțiri se cifrează cu 16.240; 13.694 membri ai însoțirilor de credit, 2497 ai însoțirilor de consum și 49 membri ai însoțirilor de pivniță.

Cifrele bilanțului pe 1910 au fost de peste K. 29 mil. (creștere față de anul precedent K. 3.5 mil.); suma depunerilor spre fructificare, incl. rezervele a fost de K. 9 mil. (+ față de 1909 K. 1 mil.) Imprumuturile K. 10.5 mil. (+ K. 1.39 mil.) și realitățile proprii K. 1.5 mil. Părțile fundamentale ale membrilor se urcă la K 322.435. Rezervele la K. 866.298 iar profitul net la K. 141.112.

Suma bilanțurilor însoțirilor de consum a fost de K. 687.000, aproape cu K. 100 mii mai mult decât în anul precedent. Profitul net al acestor însoțiri K. 10.228, — rebonificările din prețul mărfurilor K. 10.620 și rezervele K. 25.782.

La centrala din Sibiu s'a ținut și în anul 1910/11 un curs special pentru casarii însoțirilor, la care au luat parte 27 de însoțiri prin 34 de participanți.

„Rev. Ec.”

A doua expoziție de oi aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului”. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului” va aranja la 22 Octomvre n. 1911 în comuna Jina o expoziție de oi, având a se împărți de astădată premii în valoare de 400 coroane, la cari Reuniunea agricolă contribuie cor. 300, puse la dispoziție de On. comisie economică a comitatului Sibiu, cu câte 50 cor. contribuie comu-

na politică și comuna bisericească Jina. Se vor mai împărți și eventualele sume destinate spre acest scop și dăruite de așezămintele noastre din comunele admise cu oile la expoziție.

Expoziția se va mărgini exclusiv la oi.

La expoziție se primesc oile locuitorilor din comunele Jina, Poiana, Rod, Răchita, Strugari și Șugag.

Pentru oile aduse din afară de Jina, se cer pașapoarte în regulă.

Se vor distribui premii în valoare de 400 coroane, și anume:

A) Pentru oi, berbeci, noatini și noatine, cor. 200 în bani, precum urmează:

Grupa II. Rasa stogașe și bărsană.

a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 8 cor., și 2 premii de câte 5 cor.

b) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor. și 1 premiu de 8 cor.

c) noatini, noatine și miei: 1 premiu de 10 cor., 3 premii de câte 5 cor.

Grupa II Rasa stogașe și bărsană.

a) berbeci de —5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 8 cor., și 2 premii de câte 5 cor.

b) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 15 cor., 1 premiu de 10 cor., și un premiu 6 cor.

c) noatini, noatine și miei: 1 premiu de 10 cor., 3 premii de câte 5 cor.

B) Pentru Societatea oierilor din Jina, ce se va alcătui, o mașină de tuns lâna în preț de cor. 130.

C) Pentru cei mai buni baci (băcițe), cari au dat dovezi de hărnicie în facerea cașului, iar în privința curățeniei în stâni și cășerii pot fi luați drept pildă de urmat, cor. 40.

D) Pentru cei mai buni 4—5 câni de turmă (ciobănești) cor. 30.

POȘTA REDACȚIEI.

V. P. „Sonetul”, deși nu ne îndoiim că într'adevăr a izvorât din „taină” dtale, nu e publicat. Motivul îi-l vor spune cei ce vor citi strofa următoare:

Plăcerea sufletească, plăcerea-mi de trăit
Această rugă mare am de'n plinit!
Să curm a mi'a vieată pe câmpu' n telinit?
Să storc a mea inimă ce mult o suferit....

Ortografia nouă pare că ți-ai însușit-o dela un fost distins redactor al autorizatului.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu,
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cca.

Leon Tolstoi.

131

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Dar contesa nu înțelegea lucrurile astfel; ea nu voia să primească sacrificiul fiului ei, ci ar fi dorit să se sacrifice, ea, pentru dânsul.

— Nu, tu nu m'ai înțeles, făcu ea ștergându-și lacrimile. Tu nu m'ai înțeles, să nu mai pomenim de aceasta.

Nicolae nu plecă la Moscova. Contesa nu mai continuă conversația știută, dar ea observă cu tristețea și adesea cu necaz că legăturile dintre fiul ei și Sonia deveniau tot mai strânse. Și ea își reposesa nemulțumirea ei, dar nu se putea de a fi mâniașă pe Sonia și i-se adresa de multe ori cu vorbele „dta” și „ma chère”. Dar ce o irita mai mult pe contesa, era că această nepoată fără zestre era de o modestie și de o recunoștință rară și-l iubea pe Nicolae cu un devotament fără margini. Cum putea ea deci s'o deosească, așa, din senin?

Printul Andrei scrisese pentru a patra oară din Roma, anunțând că ar fi luat de mult drumul spre Rusia, dar în țările calde rana lui se deschisese din nou, așa că era nevoit să-și amâne întoarcerea până la începutul anului viitor.

Natașa îl iubea mereu pe logodnicul ei și era îndrăgostită de viață ca în totdeauna; dar după patru luni de despărțire, ea fu deodată apucată de niște accese de tristețe pe cari nu le putea infringe. Li era

milă de ea însăși și îi părea rău că vedea scurgându-se astfel timpul când era așa de dornică și capabilă de iubire. Viața nu era veselă în casa Rostovilor!

LIV.

Sosiră și serbătorile Crăciunului. Intr'o seară, Peția aduse svorul în casă că niște măști se pregăteau să-i surprindă. Natașa, care cânta, se opri de odată brusc.

— Imbecile! strigă ea fratelui ei; ea se ridică, căzu iar pe un scaun și începu să plângă cu hohote fără a se putea stăpâni.

— Nu e nimic, mamă, spuse zîmbind printre lacrimi; m'a speriat Peția. Dar lacrimile îi curgeau și-roaie și sughițuri de plâns îi strîngeau gâtul.

Măștile, adică oamenii casei deghizați în urși, în Turci, în hangii, în boieri, înspăimântători sau grotesci, aducând cu dânsii gerul și veselia, se ținură mai întâi cu timiditate în anticameră, apoi ascunzându-se unul la spatele celuilalt se împinseră în salon, cu cântece, cu jocuri de Crăciun. Contesa îi recunoscu sub măștile lor, trecu într'o altă odaie. Contele Ilia Andreovici, cu chipul radios, ședea pe un scaun în mijlocul salonului și aproba din ochi. Tinerii dispărură, dar după un ceas se putea vedea printre măști o babă bătrână, care nu era altul decât Nicolae; o turcoaică — Peția; o paită — Dinnler; un husar — Natașa și un cerkez cu mustățile și sprincenele făcute cu plută arsă, care era Sonia. Nicolae propuse să o pornească cu toții în sănii, spre a face o vizită unei vecine a lor, dna Melinkoff.

— Iată o idee bună! strigă contele ca reintinerit. Merg să mă maschez și eu, și apoi vin cu voi, dar contesa îl opri din pricina picioarelor lui bolnave. Atunci se propuse a se trimite în locul lui pe dna Choss, care servea de călăuză tinerilor.

Sonia, de obicei timidă și rezervată, începu să roage cu o deosebită căldură pe dna Choss, ca să-i însoțească.

Sonia reușise să se deghizeze mai bine decât toți, iar mustățile și sprincenele i-se potriveau de minune. Toată lumea îi făcea complimente și ea se afla într'o stare de excitațiune și de energie neobișnuită. O voce lăuntrică îi spunea că în seara aceea ori niciodată i-se va hotărî soarta. Sub hainele-i bărbătești, ea părea o altă persoană. Dna Choss primi ca să însoțească pe tinerele fete și numai decât patru troici, cu clopote și zurgălăi, traseră în fața peronului.

Natașa dete cea dintâi semnalul veseliei și veseliei ei, care se comunică tuturor, ajunse la culme când săniile o porniră la drum în mijlocul risetelor și chiotelelor generale.

Două din aceste sănii erau obișnuite, a treia era a bătrînului conte și trasă de un cal pur sânge din Tirol. A patra troică aparținea lui Nicolae care sta în picioare pe capră, cu hăturile celor trei cai în mână și cu un dolman de husar peste hainele lui de femeie bătrînă. Razele lunii erau așa de luminoase încât se vedeau lucind alăturile hamurilor și ochii cailor cari priveau cu neliniște pe sgomotosi călători. Nicolae luă în sași sa pe Natașa, pe Sonia, pe dna Choss și încă două tinere fete.

— Inainte, Zakar! strigă Nicolae către vizitiul tatălui său, pentru a avea prilejul să-l întreacă la fugă.

Nicolae o privea pe Sonia și se aplecă s'o vadă mai bine. Un chip nou pentru el, foarte drăguț, foarte fraged, cu mustățile și sprincenele negre îl privi din mijlocul blanei de lutru — și la lumina lunii el părea foarte apropiat, și totuși îndepărtat.

(Va urma)

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

în

KÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Károlyi-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«).

în ajutorul oricărei

bucătării sunt

tabletele **MAGGI** ✦

pentru prepararea supel cu carne.

Oriunde am avea lipsă de supă de carne, de supă cu aluat, de îmbunătățirea gustului la supele false, de lungire la fiertură, sos și lângă friptură mai ieftin vă costă dacă folosiți:

tabletele „Maggi“.

O tabletă pentru 1/4 litru de supă 5 fileri.

Numai cutii cu inscripția »MAGGI« și cu marca »stea« sunt adevărate.

Atelier fotografic

cu antrée și o camera obscura

este de a se închiria în Aradul-nou, Strada Rákóczi Nr. 8, cea mai cercetată stradă. — Lămuriri în biroul central al baronei Nopcsa, Aradul-nou.

ANUNȚ.

În Brad, în piața principală este de închiriat:

- a) în etagiu: o locuință cu 3 chilii, o culină și 1 antișambră.
  - b) în parter: o boltă (prăvălie) cu magazin, cameră și pivniță.
  - c) în curte: un magazin mare și o culină.
- A se adresa lui

Vasile Boneu,
profesor.

Doamnelor!

Este în interesul D-voastră ca să vizitați salonul meu de pălării din Arad, Strada Salacz Nr. 1. catul II, unde se poate cumpăta pălăriile cele mai moderne, având depozit bogat asortat. Asigur pe stim. doamne de calitate bună și prețuri ieftine. Reparaturi se execută în timp scurt, conform cererei. — Rog sprijinul D-voastră

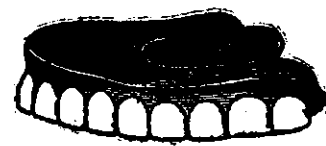
Maison Ritscher.

Schapira Arnold

giuvaergiu, ciasornicar și optician,
Brassó, Strada Porții 36.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar, de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, și anume: giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide!
Serviciu prompt!

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ 11.

La Librăria Tribuna să află de vânzare

A. MAIOR:

MAGDALENA.

Dramă în trei acte și în versuri (cu subiec din Biblie) à 3 coroane + 20 fileri porto.

Szepesi Frigyes

măcelar și cărnățar în Budapest

Fabrica și cancelaria: IX., Sfrada Ranolder 21.
Magaznul: XII., Strada Dohány Nr. 72.

Recomandă pe lângă prețurile obișnuite,

unsoare și slănină

de prima calitate.

Comandele din provincie se liferează momentan. — Cereți anunțul prețurilor.

! La Librăria Tribuna !
se află de vânzare !

Ioan Russu-Șirianu:

Schițe și nuvele inedite

à Cor. 1.50 plus 10 fileri porto.

Toffelul de curăle la mașini

din păr de cămilă, bumbac, crom și piele. Gumă la sigile, litere. Accesorii la apaducte, mașini de uns, tuburi, pompe ș. a. **Unelte agricole**, saci, cumpene. Mașini și diferite unelte se pot cumpăra cu prețuri ieftine la

Walder Arthur

Arad, Erzsébetkör-ut 37.

Cereți catalog!

Cereți catalog!

Lampe pentru mine

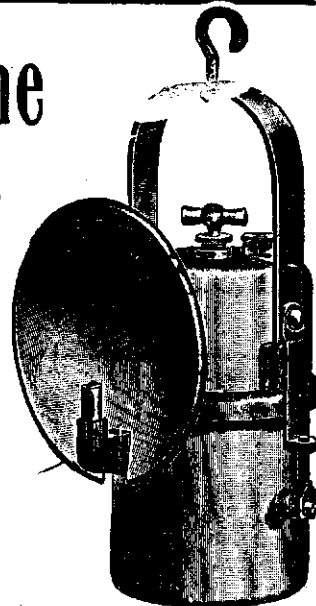
și tot felul de lampe cu acetylen,

fabrichează

Bartos Zoltán

fabricant de lampe,

Budapest, VII., Gizella-ut 55

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică.
Bistrița, Fótér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de toffelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Giobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

Réthy și Schreithofer

fabrică de cârnaț și mezeluri.
Instalațiuni electrice.

Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnățării, slănină și unsoare în gros și în detail. La dorință liferează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpest în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătare fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELOR GĂURITE** de dânsul în ca cu deosebire în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai plăcut, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-ourante ilustrate gratis

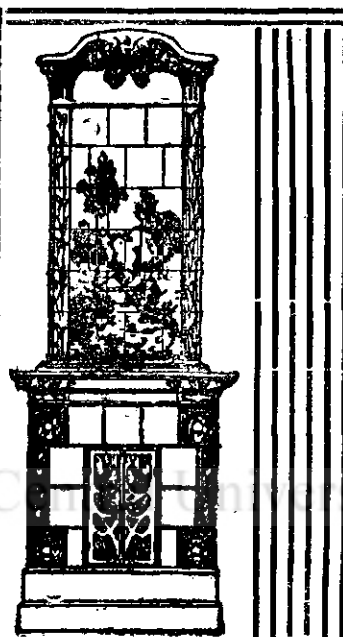
Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în (Cluj) Koloszvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Réthy și Schreithofer

fabrică de cârnaț și mezeluri.
Instalațiuni electrice.

Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnățării, slănină și unsoare în gros și în detail. La dorință liferează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

A APĂRUT CALENDARUL JUBILAR AL POPORULUI ROMÂN

(BUDAPESTA, VII., ISTVÁN-UT 11)

pe anul visect 1912. — Cuprinde pe 216 pagini, format octav mare: peste 100 de articole și articolași literari, economici, beletristici, statistică, glume, caricaturi, între cari cea mai reușită: „Burdea re'ntors la vechia lui lefteră”

125 ilustrațiuni! dintre cari 19 tipărite pe hârtie velină, reprezentind porturi naționale și vederi dela serbările jubiliare din Blaj. Copertă admirabilă tipărită în trei colori. Desemnat de artistul Ary Murnu din București.

Călăuz în Budapesta. Important pentru oricine (ziua audiențelor), oficiilor de stat, clinicilor, spitalelor, deputaților români, a funcționarilor români din ministerii și a românilor din Budapesta în general. Conspectul exact al tuturor advocaților români din Ungaria și o mulțime de alte lucruri de folos.

Prețul 40 fileri. plus porto 10 fil. Comercianții și vânzătorii primesc 25% rabat.

Comenzile să se adreseze la Administrația „Foi Poporului Român”, Budapesta, VII., István-ut 11.

Cereți dela „Librăria Tribuna” catalogul gratuit al cărților literare și lista manualelor școlare!

EMIL FISCHER

fotografatul de curte al A. S. R. Prințului Josif
Sibiu, Str. Cisnădiei No 5.

vis-à-vis de Hotelul »Impăratul Romanilor«

Atelier de fotografări artistice.

Tablouri în grupuri; de copii; arhitecto-
nice și reproduceri de totfelul la mărime.

Fotografii în portret, afară de atelier.

Apartament propriu de pictură.

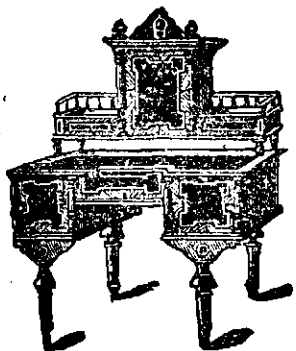
Comande numai după fotografiile de probă.

Premiat:
München 1903.
Sibiu 1903.
București 1906.
Brünn 1907.
Bruxella 1911.

Fotografări pe
orice timp.
— Execuție —
splendidă.

Johan Klemens & Sohn

tâmplar de mobile și edificii,
Sibiu — Nagyszeben, Jungenwaldstrasse Nr. 9.

Primesc ori-ce lucrări pentru aran-
jamente de magazine, birouri și
locuințe, deasemenea pentru clădiri,
lucrări în cel mai modern stil, pe
lângă livrare promptă și din ma-
terial uscat. — Desemne și pro-
iecte fac grabnic și gratuit.

Se voieste să cumpere bandage bune

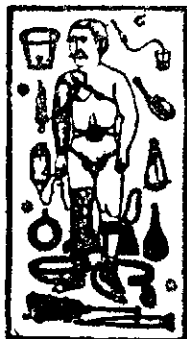
(pătoare) pentru vătămătură să se adreseze cu
credere la firma de mai jos. Recomandă ban-
daje pregătite propriu pentru vătămătură, ban-
daje la abdomen, corsete suspensorii, precum și
alte obiectele de lipsă la bandajare. Pregătește
corsete ortopedice pe orice trup; și legătoare
de totfelul. — Singurul magazin de specialități
franceze și engleze în gumă și capot anglais

JULIUS LEINER

pregătitor de bandaje în BRAȘOV,

Strada Jochaus No 14 coțul Str. Becker No 4.

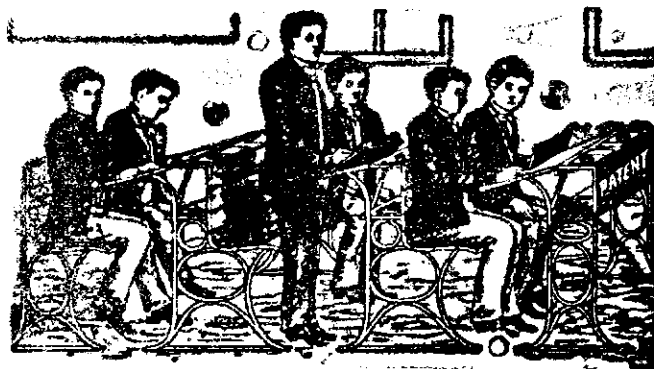
La comanda de bandaje rugăm să se scrie grosimea trupului și
la vătămătura e în partea dreaptă, stângă ori într'amândouă p.

Fabrică nouă de oroloage de turn.**Sarkadi Zoltán & Comp.**

fabricanți de oroloage pentru turnuri în
Nagyvárad, Damjanics-u. 30.

(Casa proprie)

Recomandă introducerea admirabilelor oro-
loage de aramă, cari trebuiesc trase tot la 8 zile
odată, pentru biserici, palate, primării, fabrici și
cășărmi. Se pregătesc oroloage pentru prețuri
convenabile și garanție de 10 ani. Parohiilor și
primăriilor se vând și în rate lunare. Repararea
oroloagelor de turn se execută cu minuțiozitate.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală

și mobliarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

JOHANN WELTHER

depozitul fabricelor de pălării de
mătase, filt și paie

Făgăraș, Piața Francisc Iosif No 18.

Își recomandă bogatul magazin asortat cu

tot-felul de pălării

tari, de păslă, și paie pentru bărbați și copii, precum și
stafi, șapci și berete

pentru bărbați și femei, dela cele mai ieftine până la cele mai
bune calități — Apoi **pălării țărănești** care își păș-
trează culoarea sa originală pelângă garanție. — Se primesc tot
felul de **reparaturi** precum și văpsirea pălăriiilor vechi din
păslă ori paie pelângă serviciu prompt. — Mare asortiment în
pălării de dame model de Paris și Viena.

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrássy-ut No 22.

și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui,

etc., fabricație proprie în executare
de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, lfferează
— mai ieftin ca orice concurență. —

Recomandându-se on. public roagă
cercetarea binevoitoarelor comande:

Cornel Tunner,

măiestru de sculptură în piatră.

Abonați și răspândiți

Tribuna Poporului

foaia țăranului român.

În 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a aurătorilor și aurătorilor și diploma.

Taferner Antal

auritor de biserică și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor ierărilor de brânșă aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincie merg pe — — — speșle mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Nagy Sándor, sculptor,

Arad, Kossuth-utca Nr. 4.

În stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz.

Execută și reparaază

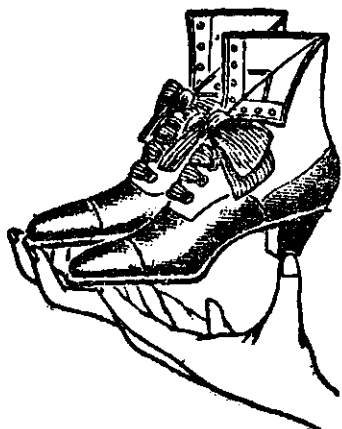
lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai — ieftine și serviciu conștiințios. —

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă: GHETE AMERICANE ȘI FRANCEZE cusute cu mâna în atelierul propriu precum și GHETE GATA, format modern pentru bărbați, femei și copii. *Galoși, ghete comoade și pentru gimnastică.* Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghete și creme excelente. Ghete pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

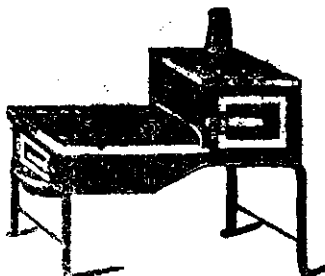

CARL GÜRTLER

lăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26.

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales LA ZIDIRI NOI.

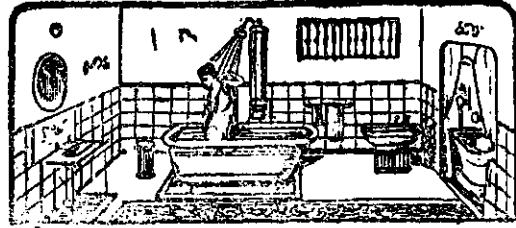
Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în modul cel mai succes. Paratonere și montarea lor. Instalațiuni de apaducte, closete, baie, introducerea electrică executate cu măiestrie. Reparaturi se primesc Mare magazin de căminuri perpetue în diferite mărimi.

Carl Gürtler junior.

EDUARD LEXEN,

finichigiu și antepriză de instalațiuni
Brașov, Atelier: Strada Lungă Nr. 63.
Prăvălie: Strada Gabel Nr. 2.
Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de finichigiu și galanterie edificii, precum coverișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru ghiță, vase pentru spălat și altele. Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — Engroșiștilor li-se dau rabate. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Fabrica de tâmplărie instalată cu putere de mașini a lui Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szász-város) Strada Spitalului 10 (casa proprie).

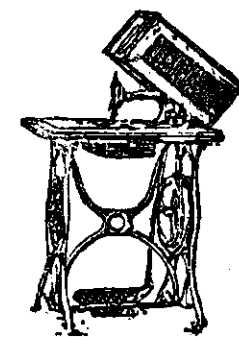
Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășarie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, mobile pentru camere de locuit, birouri, instalații pentru băcării, farmacii, mobilere pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Leitner Sándor

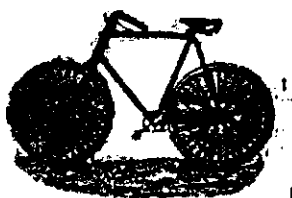
mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvár,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete, mașini de cusut, gramafonuri și mașini de scris. — Primește orice muncă de brânșă, precum: introducerea sonerilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Ioan Haag

tăietor de pile

Timișoara-Josefin, Fröbel-u. 48.

Recomandă ferarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile

bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate ș. a.

Primește spre scobire pile mici și mari vechi și noi, pelângă prețuri ieftine.

Comandele se execută grabnic și prompt.

